

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	ผลกระทบทางสุขภาพจากการรื้อย้ายชุมชนของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบๆ ชุมชนแออัดบริเวณแนวคลองแม่ข่า เขตเทศบาลนครเชียงใหม่	
ผู้เขียน	นางสาวธิวาพร จันทร์ขาว	
ปริญญา	ศาสตรมหาบัณฑิต	
คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์อำไพ ชนะกอก	ประธานกรรมการ
	อาจารย์สุชาติ เหลืองอาภาวงศ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษา เพื่อศึกษาผลกระทบทางสุขภาพด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบ ๆ ชุมชนแออัดบริเวณแนวคลองแม่ข่า ที่คาดว่าจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยด้านสังคมเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านวัฒนธรรม ภายหลังจากการรื้อย้ายและปรับปรุงชุมชน ประชากร คือ ประชาชนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ที่ตั้งอยู่ในชุมชนแม่จิง ชุมชนศรีปิงเมือง ชุมชนช่างฆ้อง ชุมชนพวกเป็ยร่วมใจ ชุมชนพัฒนาบ้านกู่เต้า ชุมชนป่าเป้า และชุมชนหมู่บ้านอนุอารี รวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้นำชุมชน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข และตัวแทนประชาชนทั่วไป ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง จาก 7 ชุมชน จำนวน 21 คน และกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ตัวแทนหลังคาเรือน ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายด้วยการจับสลากแบบไม่แทนที่ จำนวน 182 คน เครื่องมือในการศึกษาประกอบด้วย เอกสาร แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยเครื่องมือทั้งหมดผ่านการตรวจสอบความตรง ความครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา

จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านและนำแบบสัมภาษณ์มาหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า การรื้อย้ายและปรับปรุงชุมชนแออัดบริเวณแนวคลองแม่ข่า จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยรวม ทั้ง 4 ด้านในเชิงบวก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าเกิดผลกระทบต่อสุขภาพด้านร่างกาย และด้านสังคมในเชิงบวก ส่วนสุขภาพด้านจิตใจเกิดผลกระทบในเชิงบวกและลบที่เท่ากัน และสุขภาพด้านจิตวิญญาณเกิดผลกระทบทั้งในเชิงบวกและลบใกล้เคียงกัน ส่วนผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า การเปลี่ยนแปลงปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งในเชิงบวก และลบ

จากผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพควรมีการประเมินผลกระทบในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน

Independent Study Title Health Impact Among People Living Around Congested Community from the Resettlement and Developing Klong Mae Kha Project in Chiang Mai Municipality

Author Miss Tivaporn Junkhaw

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Amphai Chanakog Chairperson

Asst. Prof. Suchada Leangapapong Member

Asst. Prof. Chalorsri Dangpium Member

Lect. Dr. Yuwayong Juntaravijitr Member

Abstract

The purpose of this descriptive study was to explore impact on physical, mental, social and spiritual health among people living around congested community in margin of Klong Mae Kha from expectation concerning physical environment factor, socio-economic factor and cultural factor changed regarding the Resettlement and Developing Community Project. The subjects were people who occupied home and ground that located in Mae King community, Sri Ping Meung community, Chang Kong community, Puak Pia Raum Jai community, Pattana Ban Kou Tao community, Pa Pao community, and Un Ari community. Data were collected by using qualitative and quantitative method. The studied samples of qualitative study were 21 persons consisted of the community leaders, chairman of public health volunteers and general people which were selected by purposive random sampling from 7 communities. Whereas, the studied samples of quantitative study were 182 persons who represented from each households which were selected by simple random sampling. Tools of this study were documents, structural interview form and in-depth interview form which constructed by literature reviewed and

investigated content validity and appropriated language by 3 specialists. Subsequently, interview forms were computed for reliability by using Cronbach's coefficient. Descriptive statistics and content analysis were utilized for data analysis.

The results of quantitative study found that the Resettlement and Developing Klong Mae Kha Project induced positive impact on 4 dimensions of health. When broken down into sub-categories, physical and social health were received positive impact, whereas mental health were obtained both positive and negative impact. Since, the results of qualitative study showed that physical, socio-economic, and cultural environments change affected both positive and negative impact.

The study suggested that health impact assessment should be operated all of process such as screening, public scoping, analysis, reporting, public review , and monitoring and evaluation.